

Primljeno 7. 11. 2000.
Prihvaćeno 30. 11. 2000.

*Višnja Golac**

Ekonomski fakultet, Zagreb

**Ingrid Damiani-Einwalter, Mirjana Marković-Marinković,
Nives Sironić-Bonefačić:
UDŽBENIK *Vieni con me 4* I RADNA BILJEŽNICA
Školska knjiga, Zagreb, 1999.**

Vieni con me 4 udžbenik je za sedmi razred osnovne škole i nastavlja se na tri prethodna istog naziva zadržavajući iste likove, razvijajući nove teme i sve složenije gramatičke i leksičke sadržaje primjerene zrelijoj dobi učenika.

Kao i prethodna dva udžbenika sastoji se od osam cjelina koje su koncipirane na vrlo zanimljiv način. Radi se o boravku obitelji Rossi u Rimu, pa se svaka lekcija odnosi na neki dio toga putovanja. U prvoj cjelini obrađene su pripreme za putovanje, kupnja karata te snalaženje u voznom redu. Lekcija je podijeljena u tri dijela. Na početku iznijet je opis situacije kroz kratki narativni tekst iza kojeg slijede pitanja. Dijalog – kupnja karata na kolodvoru, također je popraćen pitanjima. Treći kratki dio lekcije u dijaloškom obliku jasno najavljuje gramatičku strukturu koja se ovdje obrađuje – nenaglašene osobne zamjenice kao direktni objekt. U pjesmi je na šaljiv način opisano pakiranje kovčega za put. Već spomenuta gramatika prezentirana je tabelarno i to vrlo jasno i pregledno, čemu pridonosi korištenje boja. Naime, razne boje koriste se kao podloga, a strukture koje se obrađuju tiskane su crvenom i plavom bojom (zamjenice i nastavci participia kod slaganja u perfektu). Na kraju lekcije ponuđen je prikaz autentičnog materijala u vidu putnih karata i voznog reda, te fotografija automata za kupnju karata, popraćen pitanjima o njihovoj uporabi.

Kako ovaj udžbenik nije predviđen da učenici u njega upisuju rješenja, najveći dio zadataka za uvježbavanje nalazi se u radnoj bilježnici. Zadaci povezani sa samim sadržajem lekcije su uglavnom kontekstualizirani, a baziraju se na dopunjavanju teksta, višestrukom izboru, te odgovorima na pitanja. Gramatički zadaci u ovoj lekciji zamišljeni su na principu dopunjavanja. Druga cjelina usko je tematski povezana s prvom, a radnja se odvija na kolodvoru. Započinje dijalogom nakon kojeg slijede pitanja. Pjesmica s opisom situacije putovanja vlakom može dobro poslužiti za proširivanje leksika s tog područja. U dijelu koji slijedi, uz mnoštvo fotografija, nalazimo zadatke koji zahtijevaju opise situacija ili fotografija, te pitanja. Uz to se pojavljuje i jedna gramatička struktura – pogodbene rečenice u prezentu – koja je već obrađena u prethodnom udžbeniku, te služi samo kao podsjetnik. Prezentacija

* Višnja Golac, Ekonomski fakultet, Trg J. F. Kennedyja 6, 10000 Zagreb; telefon: (01) 2383333;
e-mail: vgolac@efzg.hr

gramatike, ovdje se radi o tvorbi priloga, vrlo je jasna i pregledna i prikazana je u obliku tabele i uz korištenje boja. Obradivani oblici su naglašeni *boldom*. Zadaci za uvježbavanje nalaze se u radnoj bilježnici i to u obliku nadopunjavanja. Uz zadatke koji se odnose na tekst lekcije ili pjesmice, postoji cijeli niz gramatičkih zadataka iz gradiva obrađenog u prethodnoj lekciji (nenaglašene osobne zamjenice), ali i u prethodnim udžbenicima (ponavljanje glagolskih vremena).

U trećoj cjelini obitelj Rossi je već treći dan u Rimu, pa se tu govori o spomenicima i svim važnim mjestima koje bi trebalo upoznati. Tekst lekcije predstavljen je u dijaloškom obliku i popraćen zadatkom koji zahtijeva odgovore na pitanja. Uz fotografije rimskih znamenitosti nalaze se kratki tekstovi s najvažnijim podacima o njima. Pjesmica i ovdje proširuje sadržajno i leksički obrađenu temu. Za provjeru usvojenog poslužit će nekoliko zadataka i to tipa nadopunjavanja rečenice i povezivanja. U ovoj se cjelini obrađuje imperfekt pomoćnih glagola. Presentacija se konzekventno oslanja na uporabu boje i tabelarni prikaz. Zadaci su postavljeni u obliku pitanja i zahtijevaju opise u prošlosti, a uz pomoć ponuđenih pridjeva. Zadaci u radnoj bilježnici rješavaju se uglavnom nadopunjavanjem, te sklapanjem rečenica prema modelu. U prvom zadatku zastupljeno je ponavljanje prijedloga, a u kontekstu boravka Rossijevih u Rimu, pa zadatak ima dvostruku funkciju.

Četvrta cjelina nastavlja priču o Rimu i to u obliku sjećanja roditelja na njihov davni boravak u tom gradu. Takav oblik nudi odličan primjer uporabe imperfekta. Nakon dijaloga slijede pitanja, te kratka pjesmica. Gramatički dio započinje tvorbom imperfekta pravilnih glagola te nekoliko nepravilnih, a nastavlja se vrlo jasnom i preglednom obradom uporabe i s grafičkim prikazom uz rečenice. Zadaci su koncipirani na principu višestrukog izbora, odgovora na pitanja te transpozicije teksta u prošlost. U radnoj bilježnici ponuđeno je obilje zadataka za nadopunjavanje i transpozicije u prošlost. Ovdje su zastupljene i vježbe leksika (traženje sinonima i antonima). U petoj cjelini obitelj domaćina poziva svoje goste, Rossijeve, u restoran. Tu se obrađuje snalaženje i ponašanje u restoranu, kako naručiti jelo i što naručiti, ali i kako postaviti stol kod kuće u pojedinim prigodama. Dijalog je podijeljen u dva dijela (prije i nakon večere), a tako i pitanja koja slijede. Prva skupina pitanja odnosi se na obrađeni tekst, a druga sadrži osobna pitanja otvorenog tipa. Pjesmica se vraća imperfektu – opisuje zamišljenu večeru u Starom Rimu, pa tako ponavlja gramatiku u novom kontekstu. U gramatičkom dijelu obrađuju se naglašene osobne zamjenice i to u funkciji subjekta, objekta i uz prijedloge. Nakon vrlo bogato ilustriranog dijela u kojem se govori o postavljanju stola, potrebnom priboru, pićima i jelima koja se mogu poslužiti, te darovima koje možemo pokloniti ili primiti, a u kojem kroz razgovor učenici također mogu uvježbavati obrađenu gramatiku, slijedi zadatak koji traži prepoznavanje oblika naglašanih osobnih zamjenica. Zadaci koji se odnose na ovu gramatičku strukturu u radnoj bilježnici zahtijevaju izbor točnog od ponuđenih odgovora, te nadopunjavanje, a ostali također nadopunjavanje, odgovore na pitanja, te eliminaciju. Šesta se cjelina opet tematski usko nastavlja na prethodnu, radi se o posjetu piceriji. Dijalog je podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu djeca se dogovaraju o odlasku u piceriju. Kod odgovaranja na pitanja učenicima treba pomoći fotografija i plan četvrti. Radnja u drugom dijelu lekcije odvija se u piceriji. U sam tekst dijaloga ukomponiran je jelovnik, koji kasnije može koristiti učenicima i izdvojen, prilikom dramatizacije. Već iz samog dijaloga jasno se vidi gramatička struktura koja će obraditi – *il partitivo ne*, jer je otisnuta *boldom*. To je dobro s obzirom na poteškoće koja ta struktura može proizvesti u usporedbi s hrvatskim jezikom. Nakon dijaloga su, kao i obično, pitanja, a zatim pjesmica. Zadaci zahtijevaju dramatizaciju i transpoziciju, a zbog ponavljanja brojeva i ponešto računanja. Slijedi vrlo pregledna i jasna prezentacija partitivnog *ne*, te njegove uporabe uz perfekt. Na kraju cjeline predstavljen je niz zanimanja, poslova i radnih mjesta uz ilustracije. Zadnji zadatak koji se rješava na principu eliminacije povezan je s gastronomskom tematikom. U radnoj bilježnici nalazimo velik broj zadataka za uvježbavanje partitivnog *ne* i to na principu odgovora na pitanja. Neki zadaci

postavljeni su tako da pokazuju razliku kod uporabe *ne* i nenaglašenih osobnih zamjenica kao direktnog objekta (*tutti, numero-quantita', nessuno*). Ostali zadaci usmjereni su na ponavljanje prethodno obrađenih struktura (imperfekt, komparacija pridjeva, postavljanje pitanja). Sedma lekcija podijeljena je u dva dijela – započinje razgledavanjem rimskih znamenitosti, a završava u liječničkoj ordinaciji. U prvom zadatku treba odgovoriti na pitanja postavljena na tekst, a nakon prikaza bolesničkog kartona slijede osobna pitanja o preboljenim bolestima i cijepljenju. Nakon pjesmice medicinske tematike, zadatak na principu višestrukog izbora ujedno služi i za proširivanje leksika, a moguće i kao poticaj za razgovor. U tom kontekstu dan je i detaljan popis dijelova tijela i glave uz ilustraciju. U ovoj se cjelini kao gramatika obrađuju nenaglašene osobne zamjenice u dativu. Prikaz je također tabelaran, pregledan i u boji. Zadatak koji slijedi traži od učenika pronalaženje oblika obrađenih zamjenica u zadanom tekstu (dijalogu). Ovdje se obrađuje i gerund. Korištenjem boje kao podloge pregledno je predstavljena njegova uporaba (razne boje za istodobnost radnje u sadašnjosti, prošlosti i budućnosti, a ujedno i za glagolske skupine), a također i tvorba, gerund nepravilnih glagola i perifrastični oblik. Zadatak za uvježbavanje zamišljen je nizom fotografija na kojima osobe upravo nešto rade. Pisano uvježbavanje omogućeno je kroz zadatke u radnoj bilježnici i to transformacijom rečenica. Od gramatičkih zadataka zastupljeni su i oni za ponavljanje prijedloga, združenog člana, uporabe prošlih vremena i zamjenica, a zadaci vezani uz ponavljanje vokabulara temelje se na povezivanju segmenata i dopunjavanju. Osmo lekcija opisuje povratak kući, gdje obitelj dočekuje mnoštvo razglednica. Kroz komentare pojedinih članova obitelji, tj. što bi tko želio, uvodi se kondicional, a njegova je uporaba odlično prikazana i u drugom dijelu lekcije, u turističkoj agenciji. Nakon dijaloga, kao i uvijek, slijede pitanja, a odmah zatim obrada kondicionala (od infinitiva preko futura), tabelarna i u boji. Nakon drugog dijela lekcije zadaci za uvježbavanje kondicionala traže od učenika da na temelju ponuđenih elemenata – određenih glagola i priložnih oznaka vremena i mjesta, sklope rečenice. Pjesma o razglednicama govori o raznim dijelovima Italije. Zadaci u radnoj bilježnici povezani s kondicionalom predviđeni su za rješavanje dopunjavanjem, a tako i većina ostalih koji se odnose na sadržaj lekcije. U dodatku su ponuđeni sadržaji koji obrađuju talijanske regije i klimu, zatim interpunkcija i grafički znakovi, a učenicima će vjerojatno najzanimljiviji biti prikaz najčešćih gesta koje rabe Talijani. Slijede tablice pomoćnih, pravilnih i nepravilnih glagola, te popis nepravilnih participa. Vrlo su pregledne, jer i ovdje važnu ulogu ima uporaba boje za podlogu određenih vremena i načina. Na kraju udžbenika je talijansko-hrvatski rječnik.

Posebnost ovog udžbenika svakako je, uz ostalo, i u činjenici da je koncipiran kao jedna sadržajna cjelina koje se dijelovi uspješno nastavljaju jedan na drugi. Zastupljene teme su zanimljive i bliske učenicima, a znanja koja njihovom obradom mogu usvojiti, vrlo su korisna jer ih osposobljavaju za komunikaciju u situacijama u kojima se mogu naći. Od obilja leksika koji se susreće svakako će usvojiti velik dio, a nešto će možda ostati i samo na razini razumijevanja. Udžbenik obiluje raznim tipovima komunikacijskih zadataka koji su, nakon što ispune svoju primarnu funkciju, podnesni za daljnju obradu, proširivanje i primjenu. Svi tekstovi i zadaci obilato su popraćeni ilustracijama. Prevladavaju fotografije i prikazi autentičnog materijala, dok su već prepoznatljivije duhovite crtane ilustracije manje zastupljene nego u prethodnim udžbenicima iz iste serije, što prati sazrijevanje učenika. Vrlo su zanimljive i kombinacije fotografija i crteža. Uz već spomenuto korištenje boje u obradi gramatike i leksika, te kao oznake svake pojedine cjeline, takva likovna oprema udžbenika znatno pridonosi njegovoj vrijednosti i atraktivnosti.

Udžbenik nudi bogate sadržaje, a potpuno je primjeren određenoj dobi. Prepoznatljiva je stila, dosljedan i brine se o motivaciji učenika. Spomenutim kvalitetama zasigurno će učenicima olakšati učenje, a nastavnicima poučavanje.

